

Den dagen skogen brann

Det var en av de torraste och hetaste sommardagarna som varit det året, den sommaren då allt var så torrt och varmt i Sverige. Hettan dallrade så att skogens konturer försvann i ett dis där den skogsgröna färgen flöt samman med himmelshavets gråblå nyans. I skogen hade torkan varat länge så att björkens gröna blad redan hade antagit höstens bruna färg. I hällemarksskogen var marken så torr att till och med lavarnas spröt knäcktes när en myra bar hem ett barr till sin stack. Ja, till och med från våtmarkens gryta doftade det torrt och vitmossorna gav en liten kort trädoft när en fot sattes ner på de i vanliga fall så blöta mossemattorna.

Det var så hett den här dagen så att alla djuren och människorna ville vara så långt in i skuggan som möjligt, ja det gällde även de små trollen och alla andra skogsvarelser. Skogstrollen hade krupit långt in under de runda mossiga stenarna och nogsamt stängt till dörren för att inte den minsta lilla solgnutta skulle tränga in i deras boningar. I det mörkaste hörnen låg trollen hopkrupna med svansen över ögonen och snusade så gott de kunde.

Skogshuldran hade krupit in längst in i en högstubbe där hon satt inkilad intill roten. Där satt hon sur och purken och väste och fräste för sig själv. Hon längtade till att det skulle bli kväll och hon skulle kunna komma ut i kvällssvalkan och leta sig ner mot de vattensamlingar som ännu inte hade torkat ut. Men framförallt längtade hon till hösten då alla mossemattor återigen skulle bli mörkt, mörkt gröna och hon kunde smyga fram över dem och kanske tassa in i en och annan svampblockares själ för att binda åtrån till skogens väsen i bröstet. Hon fnissade till lite för sig själv när hon tänkte på det.

Grådvärgarna hade alla krupit in längst ner i den djupaste sprickan de hade hittat i det djupaste berget i skogen. Där satt de allesammans lite tysta och sömniga och speglade sina ögon i bergskristallerna dunkla glitter. Någon jobbade lite med att slipa en röd rubin i plana spegelytor, men de flesta var ganska trötta och satt och såsade och dåsade medan det lyssnade på någon gammal saga.

I rumpnissarnas hålor var det däremot ett tjatter hela tiden. De hade gjort sina hålor ännu djupare än tidigare och alla var de så förundrade över det var så varmt och torrt. Alla dryftade detta och undrade,

”Voffor är det såå varmt?
Voffor blir det inget regn?
Voffor då, då?”

så att på håll lät deras prat som ett jämnt skällande av små hundar långt, långt borta. Kanske var det också någon vandrare som tog miste på dessa ljud och hundarna i förorten i närheten.

Men det var något som var fel, mycket fel. Först kom en liten svag pust av torrt trä in skogshuldrans stubbe, som kunde tas för ett misstag eller inbillning. Sedan kom en starkare, fränare doft av pyrande trä som sved till i näsan. Efter det dröjde det inte länge förrän det luktade frisk elddoft - som från en öppen eld.

Och då kom även ljudet över skogen, det knäppte och knastrade när de spröda lavgrenarna slickades upp av lågorna, men snart kom också dånet av elden som kastade sig över de stora grenarna. Först ett ivrigt knastrande när tallbarren åts upp, innan elden fick fäste i veden, som

sköt ilskna skott i ett försök att klara sig, pang – pang, tjuuut-pang. Men sedan kom dånet och många av de gamla tallarna åts upp, in till minsta lilla gren. På sina håll sprang den svidande markbranden före och åt upp lavmattorna på höjderna och även de torra mossemattorna i höljorna. Ibland hoppade branden upp högst upp i trädkronorna och jäktade före med ett ilsket knastrande när tallbarren åts upp. De sista vattnet i höljorna greps tag av elden och blandades med rökmolnen till en dimma som gjorde röken tät och tjock.

Röken trängde snart ner i alla håligheter och sprickor och när elden började slicka huldrans stubbe for hon ut med ett fräsande, mitt på blanka dagen. Det knastrade och sprakande om henne när hon ilsket tittade sig om. Trots att det var mitt på dagen tror jag inte att det var någon som såg henne, för när hon kom ut i luften blev hon till en rökslinga som snodde fram mellan träden och längs marken för att ibland dansa upp i luften. På så sätt smög hon sig fram till gammelskogen och hem till sin kusin som bodde borta vid Bylsjöns södra strand.

Röken smög även ner i rumpnissarnas hålor och genast växte tjattret där nere medan deras ögon blev ännu större än tidigare när de undrade:

Vem har gjort på detta sätt?

Det luktar ju så illa. Voffor, är det så här?

Kören av voff steg och letade sig ut mellan rötter och stenar, medan rumpnissarna trängde ihop sig allt längre in i hålorna och hostade och kved.

För länge sedan hade fåglarna flugit bort från skogen, älgarna och rävarna sprungit undan för branden, ja alla som bara hade hunnit hade letat sig bort från brandfältet, men ännu satt skogsvarelserna och trängdes i sina hålor.

Branden rasade flera dagar och till slut var stenarna och marken runt om nästan kokhet, ja även långt ner i berget började värmen sprida sig. Allt var nu svartbränt och det luktade från aska och pyrande ved överallt och långt nere i mossmattorna glödde det fortfarande. I marken fanns också små röda snören som glödde, det var rottrådarna som pyrde. Nu hade det blivit outhärdligt för alla varelser även för de som gömde sig långt ner i hålorna. Och en kväll när augustimörkret tätnat och röken låg som en tät dimma mellan stubbar och trädstammar, gav de sig av. Långa rader av skogsvarelser sökte sig fram efter de gamla vitterstigarna. Det såg ut som en riktig flyktingtrad från ett av alla de stora krigen.

De kom långa rader av grådvärgar som rasslade på, tspsps, ssps, ttsspps, sspp. De tassade in i skogen och försvann tyst in i sprickorna i andra berghällar till släktingar de hade där.

Där kom stora klungor av rumpnissar och här var det istället ett väldigt tjattrande. Voffor, måste vi flytte? Vem har hittat på detta? Voffor? Det var inte alls särskilt tyst så hade man lyssnat riktigt noga den kvällen hade man säkert hört dem när de gav sig av.

Skogstrollen däremot lunkade på alldeles för sig själva och de rullade på med tunga gungande steg – buffom, buffom, buff, buffom. De rullade in i den gamla urskogen, fram till de skarpa branterna med stenblock nedanför. Stenblock som var klädda med tjocka mattor av mossor och där kunde de andas ut.

Skogshuldran, ja hon hade redan flyttat in i kusinens högstubbe och därifrån kunde man höra ett ilsket kvittrande ljud. De hade svårt att trivas gott tillsammans, så de grälade och fräste till varandra med små vassa ljud och innan vintern ens hade börjat hade skogshuldran flyttat

tillbaka till sin gamla skog. Hon flyttade till det som nu hade blivit ett brandfält och smög sig in i ett av de gamla svartbrända träden som stod kvar i klungor här och där. Men under dagarna trivdes hon inte gott där, så då smög hon sig fram som en dimskugga till den gamla skogen och vilade sig på de gröna mossemattorna eller dansade upp bland trädtopparna. Ibland roade hon sig med att krypa in i en gammal högstubbe och viska till de förbipasserande som tittade upp alldeles yrvaket. Särskilt de unga pojkarna och de gamla männen brukade bli blanka om ögonen när de fick en liten glimt av henne. Då gnäggade hon till ett litet roat skratt och ögonen glittrade okynnesfullt och hon kändes sig ganska tillfreds med livet trots att hon hade fått sitt hem förstört.

Hur hade det gått för de andra då? I berghällen där alla grådvärgarna hade samlats hos sina släktingar hade det blivit så trångt, så trångt. Det var som rena flyktinglägret, när alla trängdes vid den lilla strilen med vatten som sipprade ner genom berget. Där skulle alla duscha, tvätta sig och sin grå päls med samma lilla tvål. För att inte tala om när det var tandborstdags. Det gick ju bara inte! De annars så tysta grådvärgarna muttrade ilsket till varandra och till slut måste några bara flytta.

Då gick det bud med korparna som flög över landet och till sommaren kom vargen Gråben från storskogarnas marker i norr. Han hade varit på vandring länge innan han nådde Brandskogen, men till sist var han där. De små dvärgarna myllrade upp längs Gråbens ben och kröp in längst in under de grå hårstråna och så bar det av. Den natten sprang Gråben långa sträckor i den ljusa sommarnatten. Tvärs genom Stockholm måste han ta sig, upp över söders höjder och över Västerbron. Men osynlig genom stan det kom han inte, utan kameror åkte fram och tidningsartiklar skrevs. Och tror du inte på det här kan du bara läsa tidningarna från den sommaren.

Men alla grådvärgarna följde inte med till storskogen i norr utan några klev faktiskt av vid bergskärningar längs vägarna mitt i staden. De bara tyckte att berget glittrade så vackert och inbjudande till dem i den ljusa sommarnatten. Så därför kom det sig att några grådvärgar flyttade in i staden och går du hem en sen kväll kan du ibland skymta dem när de är ute och luftar sig om du har riktigt vakna ögon och går alldeles tyst.

Men de flesta grådvärgarna stannade kvar i pälsen ända tills vargen kom till skogarna i norr. Då stannade han och grådvärgarna kom krypande ner från pälsen längs benen och ut ibland träden och in i alla sprickor i berget. Och där bor de nu och kanske kan du möta dem där när du är ute på skogspromenad.

Att det blev för trångt hos rumpnissarna, de kan man ju lätt förstå, för där tjatrades det för jämnan. Så de blev snart hämtade av både lodjur och björn och fick på så sätt lift ända ut till storskogen och där trivs de nu gott i sina nya hålor.

Men trollen de flyttade på egen hand, de gick helst långt inne i skogen för sig själva men en del vandrade också längs breda stigar. Och om de ser någon komma, ja då sjunker de bara ihop och blir till en helt vanlig sten. Så om du är riktigt observant kan du se dem ligga som stora stenbumlingar bredvid de vanliga gångstigarna – för ingen kan ju förstå att det är ett troll på vandring. För vem vet att nästa dag är det ett annat troll som ligger på samma plats fast stenen ser precis likadan ut som den gjorde igår för oss.

Men det finns också varelser som har kommit till skogen. För på brandfältet finns nu många svartbrända trädstammar som var lediga. Det dröjde inte länge innan den sotsvarta

praktbaggen hade spanat in brandfältet med sina IR-känsliga ögon. Ögon som kan se värmedallret från den sotsvarta ytan på brandfältet. De flög in i massor, men lämnade också bud till Mörksuggorna som letade sig fram till brandfältet alldeles på egen hand. Snart hade Mörksuggorna flyttat in i flera av trädstammarna som stod som mörka utropstecken. Ja, inte förstås i den som skogshuldran bodde i, för hon ville ju inte ha någon granne. Men annars blev det snart fullt i alla trädstammarna.

Vem vet vilka mer som har flyttat in i skogen. Så om du vill kan du leta efter både dem som flyttat till skogen, men även efter de som flyttade därifrån och som bor i urskogen intill. För nu dröjer det innan skogen blir som den var förr och därför måste huldran lära sig att förstå mörksuggornas främmande språk.

Sonia Sagadotter